

NAT-EKSPRESSEN

(P. 903)

EN PALLADIUM FILM

Er det Fyrbøder Carl Hansen? Det er Politiet!

SAMARBEJDE

med Methling

AF EMIL BØNNELYCKE

MED Glæde efterkommer jeg Redaktørens Ønske om at skrive et Par Ord til Programmet. Skulde jeg vælge et Emne, som staar mit Hjerte helt nær, maatte det være det Samarbejde, jeg har oplevet gennem Aarene med *Svend Methling*. Det strækker sig over snart en lang Aarrække og omfatter ikke alene Teater og Film, men ogsaa to vigtige Verdner inden for Litteraturen: Prosaen og Lyriken. Gud véd ikke, hvor mange Gange og gennem hvor lang Tid Svend Methling som vor ypperste Fortolker paa Sværdsiden af dansk Lyrik har læst op for Foreninger og Forsamlinger af min Ungdomsdigtning „Asfaltens Sange“, hvori jeg med formastelig, yderliggaaende Modernitet sagde om et Ekspreslokomotiv, at det var bedre Skulptur end et af *Michel Angelos* Mesterværker. Denne Udtalelse skaffede mig tidligt Myndighederne paa Halsen. Jeg har aldrig kunnet fordrage Myndighederne, hverken de litterære Myndigheder eller de illitterære. Naturligvis har jeg aldrig sagt om en lille, snødet Rangermaskine, at den er bedre Skulptur end *Michel Angelo* og *Rodin* og *Mayol*. Heller ikke om en Litra O-Maskine med fast Tender eller en G-Maskine, det gamle Godstogslokomotiv med de lave Grævlingebeen ... Men, kære Læser, se rigtig paa *Knutzens* „P. 903“, det moderne, typisk danske Ekspreslokomotiv: Er det ikke smukt, baade med 100 Kilometers Fart eller i Hvile i Remisen? Det ligner et Dyr, en Væddeløbshest, med Stænger,

— Har Politiet mon sat sig rigtig ind i Kragfeldts Pige historier?

der træder frem som Aarer af Anspændelse paa Bringen ... I Mod-sætning til de endnu nyere, udenlandske Maskiner, Litra E, H og R, er P.-Maskinen helt dansk. „P. 903“ er pæredansk. Det er bygget i Danmark, tegnet af gamle Maskinchef Busse, og nu har Methling ført Linien fra vor første Ungdom videre og paa „Palladium“ og „D. S. B.“s Grund og med deres Raad og Bistand bygget „P. 903“ op som en kunstnerisk levende Verden og virkeliggjort en af min Ungdoms hedeste Drømme: At se det Milieu, hvorfra jeg er ud-gaaet, født og opvokset, Jernbanernes, blive levende Kunst. Takket være Methling, Alstrup og Mogens Wieth forekommer det mig, at Milieuet i „Nat-Ekspressen“ er blevet, hvad vi allerhelst har ønsket: Saa dansk, saa dansk! Carl Alstrup er blandt vore mange herlige

Skuespillere vor danskeste idag! Fra at være en fornøjelig Visefortolker og Revyscenekunstner er han blevet det, som er meget vigtigere og mere værdifuldt: En dyb og dejlig Skuespiller. Se paa hans Maskering. Det er præcist den samvittighedsfulde, men nervøst over-belastede Stationsmester Grøndal paa Bredsted Station, et eller andet Sted i et lille, idyllisk og yndigt Land ...

Mine Forgængere i Faget i hylde Futtoget som Poesi, H. C. Andersen, Helge Rode, Johannes V. Jensen og Johannes Buchholtz, har alle gjort det bedre end jeg, men ingen saa rationelt og systematisk. Naar Svend Methling i Radioen læste en af mine Lokomotivnoveller for Skolerne i Morgentimerne, følte jeg en Lykke ved at have skildret et Milieu, om hvilket en Kritiker engang har smigret mig med at

— Naar alle andre unge Piger kan gaa til Bal, kan jeg vel ogsaa.

— Hvem der dræbte Mogens Kragfeldt? Det gjorde vel Toget.

sige, at jeg „kendte det tilbunds“. Kære Kritiker, kære Ven af Kunsten og Hader af Kunstneren: Der er intet Milieu her i Verden, man kender tilbunds. Det er, som *Soya* saa smukt siger: kun et „Brudstykke“ af et større Mønster, en Del, en meget lille Del af den store Gobelin af Staal paa Verdensvæggen, der hedder Jernbanerne, Futogene, dem der bringer os ud til nye Indtryk paa Rejser og Æventyr, *wilde* have bragt os ud til nye Indtryk, hvis ikke Verden og Menneskene forlængst havde erklæret sig selv umyndige i Guds Øjne.

Som den blandt danske Scenekunstnere, der maaske mere end nogen anden stod og bestandig staar Litteraturens Folk nær, var det en naturlig Ting, at Svend Methling i 1930 gav mit lyriske Skuespil „Ansgar“ en saa smuk og værdig Fremførelse paa sit Teater “Ko-

mediehuset“ paa Vestre Boulevard, trods dette Stykkes Fejl og Mangler. Jeg lærte at se Scenens Mennesker med Methlings, et Menneskes og en Kunstners Øjne, og ikke „Teatret“s. Der findes to Slags Teater her i Verden: Den, der underholder og forlyster Publikum. Og den, der fremstiller Mennesker. Den sidste er helt og holdent Methlings Verden, og gennem de Film, han til Dato har skabt, dæmmer det for os, tydeligst endnu i „Peter Andersen“, hvad det er, Methling vil: Han vil overbevise os om, at der ogsaa inden for Filmen findes to Kategorier, to Arter af Billedversioner: Den, der underholder og forlyster Publikum. Og den, der fremstiller Mennesker i en levende, kunstnerisk Virkelighed og Sammenhæng.

Emil Bonnelycke.

— Holder De rigtigt af Marianne, Warholt?

PERSONERNE:

Magnus Grøndal, Stationsmester ...	<i>Carl Alstrup</i>
Marianne, hans Datter	<i>Inger Stender</i>
Michaelsen, Ekspedient	<i>Victor Montell</i>
Else, hans Datter	<i>Tove Bang</i>
Mogens Kragfeldt, Godsejer	<i>Knud Rex</i>
Helgaard, Lokomotivfører	<i>Sigurd Langberg</i>
Carl Hansen, Lokomotivfyrbøder ...	<i>Jens Asby</i>
Børgesen, Lokomotivfyrbøder	<i>Ego Brønnum Jacobsen</i>
Klemann, Politiinspektør	<i>Richard Christensen</i>
Aagesen, Politimester	<i>Carlo Wieth</i>
Otto Warholt, Kriminalassistent ...	<i>Mogens Wieth</i>
Lund, Kriminalbetjent	<i>Jørn Jeppesen</i>
Jørgensen, Kriminalbetjent	<i>Asbjørn Andersen</i>
Søren Gammelgaard, en Karl	<i>Mogens Lovaas</i>
Fru Hansen, Carl Hansens Mor ...	<i>Anna Henriques-Nielsen</i>
Togføreren	<i>Vagn Kramer</i>
Niels Ringer	<i>Peter Andersen</i>
Værten paa Bredsted Kro	<i>Harald Holst</i>
En Tjener	<i>Gunnar Stromvad</i>

HANDLINGEN I

„Nat-Ekspressen“

EN Nat sker der en frygtelig Ulykke i den lille Stationsby Bredsted. Den unge Godsejerson Mogens Kragfeldt bliver kørt over af Nat-Ekspressen i Nærheden af Stationen. Han var ikke saa lidt af en Slubbert og en Pigejæger og meget ilde lidt paa Egnen. Tidligere paa Aftenen havde han været paa Bal paa Kroen og kom her i Klammeri med nogle Karle. Politimester Aagesen i den nærliggende Købstad sender en ung Kriminalbetjent Lund til Bredsted for at undersøge Sagen, og da der foreligger forskellige mystiske Omstændigheder — bl. a. er der Spor af et Slagsmaal ved Skinnerne lige ved, hvor Kragfeldt blev kørt over — tilkalder Aagesen Assistance fra Politigaarden i København, hvor den unge Kriminalassistent Otto Warholt faar Sagen overdraget af Politiinspektør Klemann.

Warholt tager til Bredsted, indlogerer sig paa Kroen og giver sig i Kast med Undersøgelserne. Han faar hurtigt Mistanke til en ung Lokomotivfyrbøder Carl Hansen, der er hjemmehørende i Bredsted, og som netop var hjemme paa Ferie paa det Tidspunkt, da Ulykken skete. Carl Hansen har flere Gange givet Udtryk for sin dybe Uvilje mod Kragfeldt, og ved et Besøg i Skomagerværkstedet hos Carl Hansens Forældre erfarer Warholt gennem hans Mor, at Sønnen netop den Aften kom hjem med tilsmudsede Klæder og fortalte, at han havde været i Slagsmaal. Yderligere konstateres det, at Carl Hansen har været set paa Jernbanelinjen lige efter Ulykken, men han nægter pure at have noget med Sagen at gøre.

Warholt beskæftiger sig imidlertid ikke udelukkende med Mordaffæren. Han har truffet Stationsmester Grøndals unge Datter Marianne, som han straks er blevet meget betaget af, og som præsenterer ham for sin Fader, den gamle, bøse Stationsmester, for hvem Datteren er Et og alt her paa Jorden. Først lader Warholt, som om han er Forretningsmand, men efterhaanden som han lærer Marianne og Grøndal bedre at kende, afslører han for dem sin sande Mission i Bredsted.

Kriminalbetjent Lund kommer til Bredsted for at bistaa Warholt i Arbejdet, og den gamle Ekspedient Michaelsen paa Bredsted Station

faar Besøg af sin Datter Else, der fører en noget letlevende Tilværelse i København, hvorfor hun er Genstand for Grøndals dybeste Mishag.

Imidlertid tegner Sagen sig stadig alvorligere for Carl Hansen. Warholt konstaterer, at et Par Støvler, som maa formodes at være hans, passer til et af de Aftryk, der er fundet ved Jernbanelinjen, og under Afhøringerne udvikler Carl Hansen sig i Modsigelser og Usandheder. Da han endelig en Aften under et Bal paa Kroen i Fuldskab forløber sig overfor Marianne og Warholt, lader den unge Kriminalassistent ham tidlig næste Morgen afhente til en Generalafhøring hos Politimester Aagesen.

Og saa udvikler Begivenhederne sig Slag i Slag. Med eet tager Sagen en ganske overraskende Vending, og i Løbet af kort Tid er Warholt klar over, hvem der skubbede Kragfeldt ud foran Lokomotivet. Han har fundet Morderen, og Morderen tilstaar!

— De skal ikke faa Lov at odelægge mig!

— Saa kan De jo passende underholde min Datter om det muntre Liv i Natklubberne.

MENNESKER OG MILIEU

HØR Togene — denne urolige Lyd af et Liv, der ikke vil hvile,“ siger den unge Kriminalassistent Otto Warholt et Sted i „Nat-Ekspressen“ til sin elskede Marianne.

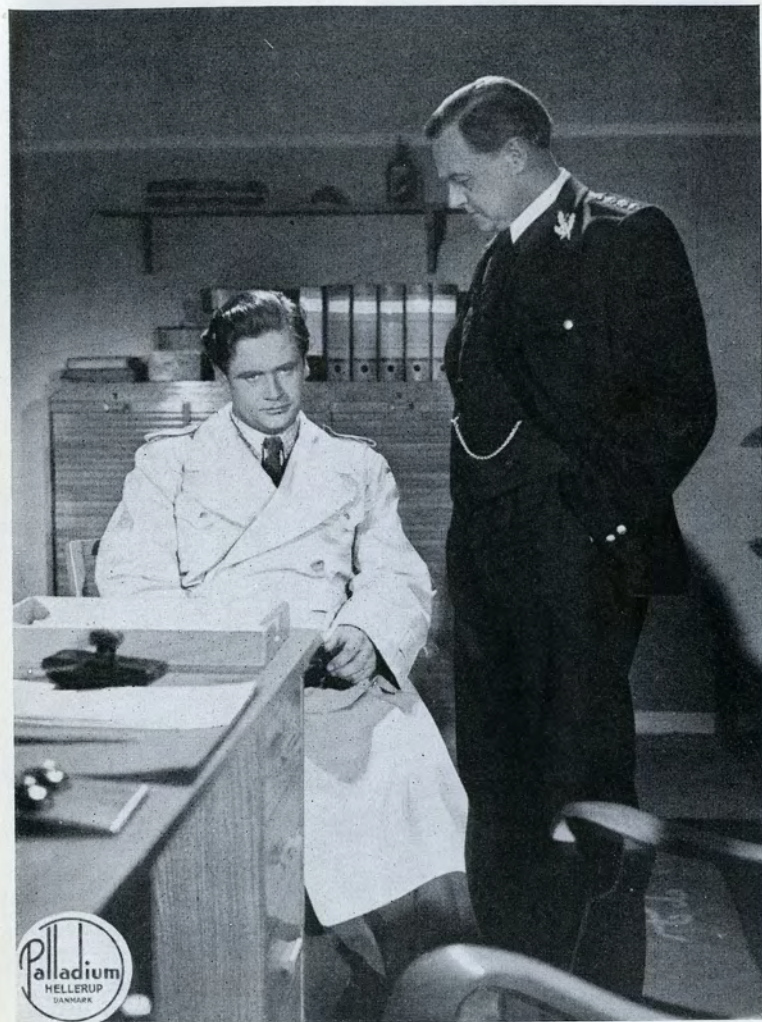
Aldrig hvile! Tog jager efter Tog i Skinnernes vældige Edderkoppe-spind. Stemplerne dunker, Dampen fosser, og Staal hamrer mod Staal i et evigt, hektisk Pulsslag, Dag ud og Dag ind, fra det ene Døgn over i det næste, uden Ophør. Togene kører altid. Et Liv, der ikke vil hvile.

Men det er Mennesker, der holder dette Liv i Live. En Hær af Mennesker, der hver for sig arbejder under et tungt Ansvars Pres. De voldsomme Kræfter, der er sluppet løs, maa holdes under Kontrol, ellers kan de foraarsage de frygteligste Ulykker. Hvor ofte skænker vi vel disse Menneskers anspændende Arbejde en Tanke? Kun, naar det en enkelt Gang svigter. At fejle er menneskeligt, og vi gør alle i vort daglige Arbejde mange Fejl, som lader sig rette, uden at der er sket nogen Skade af den Grund. Men en Jernbanemand maa ikke fejle! Han lever og virker under den knugende Bevidsthed om, at enhver Handling, han udfører, er afgørende for mange Menneskers Skæbne.

Det er sjældent, at Folk bestiller noget paa Film, medmindre de er Opdagelsesrejsende, Flyvere eller noget andet spændende. Hvis de bare har et almindeligt borgerligt Erhverv, ser man i Reglen ikke meget til det, fordi det normalt ikke anses for „dramatisk“. Undertiden er det ogsaa Instruktørens Fejl, at han ikke lader de Skikkelser, han skaber, leve i Milieuet, men blot lader nogle Skuespillere spille Komedie.

Svend Methling har altid interesseret sig stærkt for Milieuet. Da han begyndte at beskæftige sig med Film, saa han straks, at denne Kunst i langt højere Grad end Teatrets rummede Muligheder for sandhed og kunstnerisk virkningsfuld Milieuskildring. Og derfor gik han ogsaa til Optagelserne af „Nat-Ekspressen“ med den største Interesse. Her var Lejlighed til at skildre et malerisk og dramatisk Stykke Virkelighed, og her var samtidig Mulighed for at skildre Mennesker, der *maa passe deres Arbejde*, som vi allesammen maa, selvom Livets Storme hærger vor private Tilværelse — i dette Tilfælde altsaa endda et særligt krævende og anspændende Arbejde.

— Ja, det er jo en forfærdelig Historie, Warholt.

Programmet — Redigeret af *Ole Palsbo*

A/S L. IHRICH'S BOGTR.